

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Krajowy Operator Systemu Zielonych Inwestycji w Polsce

Realizacja projektów w ramach Systemu Zielonych Inwestycji

Green Investment Scheme (GIS) w Polsce

Warszawa 2014

System Zielonych Inwestycji w Polsce

Dzięki restrukturyzacji polskiej gospodarki w latach 90-tych XX w. emisje gazów cieplarnianych w Polsce ograniczono znacząco poniżej poziomu docelowego ustalonego w Protokole z Kioto. W 2008 r. Polska spełniła kryteria i zakwalifikowała się do włączenia do systemu międzynarodowego handlu emisjami, w tym do handlu jednostkami AAU. W polskiej ustawie o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (zwanej „ustawą GIS”) ustalono m.in., że wpływy z transakcji będą „zazieleniane”, czyli przeznaczane wyłącznie na dofinansowanie przedsięwzięć służących redukcji gazów cieplarnianych lub na działania adaptacyjne do zmian klimatu.

Zgodnie z ustawą GIS, Krajowym Operatorem Systemu Zielonych Inwestycji jest **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)**.

Krajowy Operator zapewnia realizację GIS zgodnie z następującymi zasadami:

- przejrzystość wydatkowania środków,
- identyfikacja projektów z zastosowaniem mechanizmu konkurencyjnego naboru wniosków,
- wybór projektów spełniających kryteria kwalifikowalności w drodze konkursu,
- szacowanie wpływu dofinansowywanych przedsięwzięć na środowisko zgodnie z opracowaną metodyką,
- wybór projektów i ich rankingowanie w oparciu o efektywność ekonomiczną uzyskania efektu ekologicznego,
- rygorystyczne zasady w zakresie monitorowania, sprawozdawczości i weryfikacji obowiązujące beneficjentów i NFOŚiGW.

W ramach systemu GIS, Krajowy Operator wdraża obecnie programy finansowe w następujących obszarach:

Elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę

Beneficjenci: podmioty prywatne realizujące projekty dotyczące budowy obiektów na biomasę

Rodzaje projektów: budowa obiektów na biomasę do produkcji energii cieplnej i elektrycznej (źródła rozproszone o nominalnej mocy cieplnej na poziomie poniżej 20 MWt)

Minimalny całkowity koszt projektu: ok. 0,5 mln EUR

Możliwa forma dofinansowania:

- dotacja do 30% kosztów kwalifikowanych,
- pożyczka do 45% kosztów kwalifikowanych.

Przykładowy projekt:

Budowa elektrociepłowni opalanej biomasą z blokiem ORC w Gdańsku

W grudniu 2013 r. firma MALTEUROP POLSKA Sp. z o.o. zakończyła w Gdańsku budowę nowoczesnej elektrociepłowni opalanej biomasą z blokiem kogeneracyjnym typu ORC, w wersji „split” z budynkami oraz przyłączami elektroenergetycznymi i ciepłowniczymi.

Uzyskane efekty:

- Moc zainstalowana:
 - cieplna: 4,15 MW,
 - elektryczna: 0,95 MW;
- Planowana produkcja energii:
 - cieplnej: ok. 89 TJ/r,
 - elektrycznej: ok. 68 GWh/r.
- Uniknięcie emisji ponad 62 tys. ton CO₂ rocznie.

Biogazownie rolnicze

Beneficjenci: podmioty prywatne realizujące projekty dotyczące wytwarzania biogazu do produkcji energii elektrycznej (i ciepłej) lub do wprowadzania czystego gazu do sieci dystrybucji gazu

Rodzaje projektów:

- budowa elektrowni lub elektrociepłowni wykorzystujących biogaz pochodzenia rolniczego,
- budowa lub modernizacja instalacji służących do produkcji biogazu pochodzenia rolniczego,
- minimalny całkowity koszt projektu wynoszący ok. 1,25 mln EUR.

Możliwa forma dofinansowania:

- dotacja do 30% kosztów kwalifikowanych,
- pożyczka do 45% kosztów kwalifikowanych.

Przykładowy projekt:

Budowa biogazowni rolniczej w Grochowie Szlacheckim

Budowę biogazowni rolniczej w Grochowie Szlacheckim, produkującej energię elektryczną oraz ciepłą w kogeneracji, zakończono w 2013 r.

Uzyskane efekty:

- Moc zainstalowana elektryczna: 0,7 MW;
- Moc zainstalowana ciepła: 0,7 MW;
- Planowana produkcja energii elektrycznej: 5,6 GWh/rok
- Redukcja emisji CO₂: 4 615 ton rocznie.

Budowa, rozbudowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu przyłączenia źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej (OZE)

Beneficjenci: podmioty prywatne realizujące projekty w zakresie wydajnego przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej

Rodzaje projektów: budowa, rozbudowa lub przebudowa sieci elektroenergetycznej w celu umożliwienia przyłączenia do krajowej sieci energetycznej podmiotów produkujących energię elektryczną z energii wiatrowej, w tym realizacja następujących zadań:

- budowa nowych odcinków sieci napowietrznej i sieci kablowych oraz zapewnienie przyłączenia do nich źródeł energii wiatrowej (transformator, odcinek linii od źródła energii do przyłącza do krajowej sieci energetycznej),
- budowa rezerwowych źródeł energii elektrycznej celem ustabilizowania sieci zasilanych okresowo z odnawialnych źródeł energii,
- modernizacja sieci polegająca na zwiększeniu dopuszczalnej temperatury pracy linii przesyłowej (w celu podłączenia nowych źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej).

Możliwa forma dofinansowania: dotacja do 40% kosztów kwalifikowanych (ok. 50 EUR za każdy kW przyłączonej mocy elektrycznej ze źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej).

Przykładowy projekt:

Budowa infrastruktury niezbędnej do przyłączenia farmy wiatrowej „Iłża” do KSE

Jeden z najbardziej zaawansowanych obecnie projektów realizowany jest w gminie Iłża w południowo-centralnej części kraju. Budowę infrastruktury do przyłączenia farmy wiatrowej „Iłża” do Krajowej Sieci Elektroenergetycznej (KSE) firma MOLEN WIND II Sp. z o.o. ma zakończyć w czerwcu 2014. roku. Projekt obejmuje wybudowanie stacji elektroenergetycznej oraz sieci linii kablowych 30 kV do podłączenia turbin lokalnej farmy wiatrowej.

Zakładane efekty:

- wprowadzenie do KSE energii elektrycznej wytworzonej przez przyłączane elektrownie wiatrowe – 105 GWh/rok,
- uniknięcie emisji dwutlenku węgla – 93,5 tys. ton/rok.

Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej oraz wybranych podmiotów sektora finansów publicznych

Beneficjenci:

- instytucje publiczne,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- organizacje pozarządowe,
- Kościoły i inne organizacje kościelne,
- uczelnie wyższe,
- instytucje kultury,
- instytuty badawcze,
- placówki opieki zdrowotnej,
- Polska Akademia Nauk.

Rodzaje projektów – modernizacja mająca na celu poprawę efektywności energetycznej budynków, w szczególności:

- izolacja zewnętrznych przegród budynków,
- wymiana okien i drzwi,
- przebudowa układu grzewczego (w tym wymiana źródła ciepła),
- wymiana systemów HVAC,
- wykorzystanie w budynku systemów zarządzania energią,
- wykorzystanie technologii energii odnawialnych,
- wymiana systemów oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne.

Możliwa forma dofinansowania:

- dotacja do 30% kosztów kwalifikowanych,
- pożyczka do 60% kosztów kwalifikowanych,
- w przypadku projektów dot. poprawy zarządzania energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych: dotacja w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych.

Przykładowy projekt:

Poprawa zarządzania energią w 11 budynkach użyteczności publicznej w Gminie Miedźna

Kompleksowa termomodernizacja wraz z modernizacją źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej w Gminie Miedźna została zakończona w 2013 r. Działania termomodernizacyjne dotyczyły łącznie 11 budynków zlokalizowanych w czterech miejscowościach na terenie gminy: 5 budynków przedszkoli, 5 budynków szkół podstawowych i gimnazjum oraz budynku Urzędu Gminy.

Uzyskane efekty:

- Łączne ograniczenie zużycia energii o 20 230 GJ w skali roku,
- Uniknięcie emisji 1439 ton CO₂ rocznie.

Energooszczędne oświetlenie uliczne (Program SOWA)

Beneficjenci: jednostki samorządu terytorialnego

Rodzaje projektów:

- modernizacja systemów oświetlenia ulicznego
- montaż wyposażenia do inteligentnej kontroli oświetlenia,
- montaż sterowanych systemów redukcji mocy i stabilizacji napięcia zasilania.

Możliwa forma dofinansowania:

- dotacja do 45% kosztów kwalifikowanych,
- pożyczka do 55% kosztów kwalifikowanych.

Przykładowy projekt:

Wdrożenie energooszczędnego i inteligentnego oświetlenia ulicznego w Krasnymstawie

W lutym 2014 NFOŚiGW zawarł umowę na modernizację oświetlenia – wymianę 1738 punktów świetlnych oraz szaf sterowniczych w Krasnymstawie. Inwestycja rozpocznie się planowo w lipcu 2014 r., zakończy pod koniec września 2014 r. Poza poprawą bezpieczeństwa dzięki lepszemu oświetleniu dróg i przestrzeni miejskiej, zużycie energii elektrycznej w Krasnymstawie spadnie w skali roku o ok. 600 MWh, a w związku z tym roczna emisja CO₂ spadnie o 535 ton.

Niskoemisyjny transport miejski (Program GAZELA)

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- podmioty realizujące zadania publiczne z zakresu transportu lokalnego.

Rodzaje projektów:

- rozwój niskoemisyjnej floty transportu publicznego, taki jak:
 - zakup nowych autobusów hybrydowych na gaz CNG,
 - szkolenia kierowców pojazdów;
- inwestycje w infrastrukturę i zarządzanie, takie jak:
 - modernizacja i budowa stacji obsługi i stacji paliwowych dla pojazdów transportu publicznego w celu dopasowania ich do potrzeb autobusów hybrydowych na gaz CNG,
 - modernizacja i budowa tras rowerowych,
 - modernizacja i budowa pasów dla autobusów,
 - modernizacja i budowa parkingów typu „parkuj i jedź”,
 - wdrożenie miejskich systemów zarządzania ruchem,
 - wdrożenie miejskiego systemu ruchu rowerowego.

Możliwa forma dofinansowania: dotacja do 100% kosztów kwalifikowanych.

W wyniku pierwszego konkursowego naboru wniosków o dofinansowanie w kwietniu 2014 r. wyłoniono 2 zwycięskie, duże projekty (z Gdyni i Częstochowy), które mogą otrzymać dofinansowanie, zaś 15 kolejnych projektów znalazło się na liście rezerwowej.

Realizacja dotychczasowych projektów w ramach GIS

Od roku 2010 Krajowy Operator GIS ogłosił 16 naborów wniosków, obejmujących wszystkie ww. programy finansowe. Informacje o naborach i ich wyniki publikowane są na stronie internetowej www.nfosigw.gov.pl. Do końca marca 2014 r. zawarto z beneficjentami ponad 300 umów dotacji na następujące kwoty:

- **113,2 mln EUR** – zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej
- **14,9 mln EUR** – budowa, rozbudowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu przyłączenia źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej
- **11,7 mln EUR** – biogazownie produkujące biogaz pochodzenia rolniczego
- **4,2 mln EUR** – energooszczędne oświetlenie uliczne
- **3 mln EUR** – elektrociepłownie na biomasę

Ponad 200 projektów z zakresu **zarządzania energią w budynkach** zostało już zakończonych. Poprawiono w ten sposób efektywność energetyczną wielu żłobków, przedszkoli, szkół, uczelni wyższych, szpitali i obiektów kultury. Podczas ostatniego naboru wniosków w ramach tego programu (styczeń 2014) złożono 149 kolejnych wniosków o dofinansowanie projektów, których łączny koszt całkowity sięga blisko 170 mln EUR. Ponadto w roku 2013 Krajowy Operator przeprowadził dwa nabory wniosków w ramach programów: **energooszczędne oświetlenie uliczne** (wybrano 33 projekty) i **niskoemisyjny transport miejski** (17 projektów).

Do końca 2014 r., Krajowy Operator GIS planuje wydatkowanie ok. 32,2 mln EUR a do końca 2015 r. – kolejnych 34,8 mln EUR.

* * *

Szczegółowe informacje nt. Systemu Zielonych Inwestycji dostępne są pod adresem:

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

Tel.: (+48) 22 4595 829 (-838)

e-mail: gis@nfosigw.gov.pl

nfosigw.gov.pl/gis